

عنوان مقاله:

نقد اسطوره ای و روان شناختی جایگاه زن در بانوگشسب نامه

محل انتشار:

فصلنامه زن در فرهنگ و هنر، دوره 7، شماره 1 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

رضا ستاری - Associate Professor, Persian Language and Literature Department, Mazandaran University, Iran

حسین حسن پور آلاشتی - Associate Professor, Persian Language and Literature Department, Mazandaran University, Iran

مرضیه حقیقی - PhD Candidate of Persian Language and Literature, Mazandaran University, Iran

خلاصه مقاله:

بانوگشسبنامه یکی از منظومه‌های حماسی ملی است که به تقلید از شاهنامه فردوسی در شرح زندگی و دلاوریهای بانوگشسب، دختر رستم، به نظم درآمده است. این منظومه، تنها اثر حماسی در ادب فارسی است که محور داستان آن یک قهرمان زن است. بیشتر پژوهشگرانی که این منظومه را بررسی کرده‌اند، بر چگونگی حضور بانوگشسب در متون حماسی و شرح پهلوانیهایش تأکید کرده و گاه جنگاوریهای او را به تأثیرات به جا مانده از دوره زنسروزی و تسلط ایزدبانوان جنگاور اساطیری مربوط دانسته و به زمینه‌های روانشناختی کردارهای این پهلوان زن کمتر توجه نشان داده‌اند. آنچه در این پژوهش بررسی می‌شود، زمینه‌های اسطوره‌ای و روان شناختی شخصیت و اعمال دلاورانه بانوگشسب در منظومه حماسی بانوگشسبنامه است. دستاورد پژوهش حاکی از آن است که با وجود مشاهده نشانهایی از زنسروزی و زنسالاری در منظومه، این نشانه‌ها در برابر تسلط فرهنگ پدرسالار رنگ باخته و پدرسالاری جایگزین مادر سالاری شده است. در بخش دوم این مقاله، این نکته، از دیدگاه روانشناسی تحلیلی یونگ، تحلیل شده است. بنا بر این دیدگاه، رفتار جنگاورانه و مردانه بانوگشسب را نه تنها نمیتوان نشانه زنسالاری دانست، بلکه باید آن را به تأثیرات القایی کهنالگوی آنیموس (روان مردانه درون زن) نسبت داد که به واسطه زندگی بانوگشسب در جمع پهلوانان برتر حماسه و متاثر از رفتارهای مردانه در او نهادینه شده است.

کلمات کلیدی:

analytical psychology, Animus, myth, Banugshsb-nameh, national epic, patriarchy

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1771850>

